

PROVINCIALE FACTSHEET KLEINSCHALIG WONEN VOOR MENSEN MET DEMENTIE IN OVERIJSSSEL

Utrecht, oktober 2007

Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg

Hugo van Waarde, Alzheimer Nederland

Monique Wijnties, Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg

Inleiding

Het artikel 'De toekomst van kleinschalig wonen voor mensen met dementie' (zie www.kcwz.nl) gaat vooral in op landelijke ontwikkelingen. Naast de behoefte aan intensieve residentiële zorg (verpleeghuiszorg) voor mensen met dementie tot 2030 is beschreven welk aandeel kleinschalig wonen daarvan in 2005 en 2010 inneemt. Het algemene artikel geeft slechts beperkt inzicht in de grote provinciale verschillen. De provinciale factsheets bieden daarentegen meer gedetailleerde informatie over de ontwikkeling per provincie.

Databank kleinschalig wonen

Informatie over de omvang van kleinschalig wonen is gebaseerd op de Databank Wonen-Zorg¹ d.d. 3 september 2007 van het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg. In de databank worden gerealiseerde groepswoningen en de plannen voor kleinschalig wonen opgenomen mits bedoeld voor mensen met dementie en met een groepsgrootte van maximaal acht bewoners².

Groepswoningen en plannen komen in de Databank Wonen-Zorg als organisaties deze zelf aanmelden. De Databank kent hierdoor een zekere onderregistratie. Het is mogelijk dat de provinciale cijfers niet overeen komen met het beeld dat hierover in de provincie bestaat. Wij willen er daarom op wijzen dat het altijd mogelijk is groepswoningen en plannen aan te melden voor de Databank Wonen-Zorg. Ook als er in een provincie een meer volledig overzicht bestaat van kleinschalig wonen voor mensen met dementie worden wij hierover graag geïnformeerd. Ook is het mogelijk voor provincies die zelf een inventarisatie willen uitvoeren gebruik te maken van de technische mogelijkheden van de Databank Wonen-Zorg, te weten het online aanmelden en samenvoegen tot een database. Hiervoor kunt u contact opnemen met het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg via info@kcwz.nl.

Kwaliteit

Tot slot willen wij benadrukken dat de inhoud van dit artikel beperkt blijft tot de cijfermatige ontwikkeling van de vraag naar en het aanbod van kleinschalig wonen voor mensen met dementie. Inhoudelijke kenmerken en kwaliteit van zorg zijn buiten beschouwing gebleven. Deze aspecten zijn essentieel bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven én blijven dat ook bij bestaande kleinschalige groepswoningen. Kleinschalig wonen is meer dan het realiseren van kleine groepen!

Oproep tot aanmelden kleinschalig wonen voor Databank Wonen-Zorg

U kunt uw projecten en plannen voor kleinschalig wonen voor mensen met dementie aanmelden via www.databankwonzorg.nl.

¹ Zie: www.databankwonzorg.nl

² Opname in de databank zegt niets over de inhoudelijke kenmerken of over de kwaliteit van de zorg die verleend wordt. Deze aspecten van kleinschalig wonen blijven in dit artikel dan ook buiten beschouwing.

Behoeftte aan zorg voor mensen met dementie tot 2030 in Overijssel

Toename dementie

Dementie treft vooral de ouderen in onze samenleving. De kans op dementie stijgt met de jaren. Geschat wordt dat van alle mensen tussen de 65 en 69 jaar ongeveer 1,5% aan dit ziektebeeld lijdt. Voor mensen van boven de 85 jaar is de kans op dementie meer dan 30%. Door de toenemende vergrijzing van Nederland stijgt ook het aantal mensen met dementie.

Toename dementie in Overijssel

In 2005 waren er naar verwachting in Overijssel 12.709 mensen met dementie. In 2030 zullen dat er naar verwachting 20.710 zijn. Dat is een groei van 63 %. In Nederland groeit het aantal mensen met dementie in dezelfde periode met 65 %, waarmee de groei in de provincie Overijssel redelijk vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde.

Tabel 1. Prognose aantal mensen met dementie tot 2030

	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Overijssel	12.709	13.789	14.961	16.252	18.136	20.710
totaal Nederland	193.912	211.768	228.640	249.033	279.259	319.312

Bron: Wonen met Dementie, 2006

Behoeftte aan intensieve residentiële zorg

In 2005 had 23%³ van de mensen met dementie behoefte heeft aan intensieve residentiële zorg (psychogeriatrisch zorg in verpleeghuizen). Naar schatting verblijft ongeveer 10% van de mensen met dementie in het verzorgingshuis met een indicatie voor verblijf en behandeling. Daarmee zou de potentiële doelgroep niet op 23% maar op 33%⁴ uitkomen.

Dit artikel richt zich op het aandeel dat kleinschalig wonen inneemt in de totale behoefte aan psychogeriatrische zorg in verpleeghuizen. Daarom wordt uitgegaan van 23 % van het totaal aantal mensen met dementie.

Tabel 2. Behoeftte aan psychogeriatrische zorg in verpleeghuizen (23% van prognose)

	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Overijssel	2.923	3.171	3.441	3.738	4.171	4.763
totaal Nederland	44.600	48.707	52.587	57.278	64.230	73.442

Bron: Wonen met Dementie, 2006

Groei van kleinschalig wonen voor mensen met dementie in Overijssel

In 2005 is het gemiddelde aandeel kleinschalig wonen in Nederland 9,7 %. De provincie Overijssel had in 2005 2,6 % van de psychogeriatrische verpleeghuiszorg gerealiseerd in de vorm van kleinschalig wonen. In 2010 ligt naar verwachting het landelijk aandeel van kleinschalig wonen op 24,8 %. In de provincie Overijssel zal op dat moment 13,8 % van de psychogeriatrische verpleeghuiszorg gerealiseerd zijn in kleinschalig groepswonen. Overijssel bevindt zich daarmee ten opzichte van andere provincies zowel in 2005 als in 2010 in de achterhoede.

Tabel 3. Kleinschalig wonen in Overijssel: 2005 - 2010

	2005	2010	groei 2005-2010
Aantal locaties kleinschalig wonen	5	13	8
Aantal plaatsen kleinschalig wonen	76	438	362
Behoeftte psychogeriatrische zorg in verpleeghuizen (23% van prognose)	2.923	3.171	248
Aandeel kleinschalig wonen Overijssel	2,6 %	13,8 %	+ 11,2 %
Aandeel kleinschalig wonen in NL	9,7 %	24,8 %	+ 15,1 %

Bron: Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, 2007

³ Voor onderbouwing van dit cijfer verwijzen we naar het artikel 'De toekomst van kleinschalig wonen voor mensen met dementie'.

Het aantal plaatsen kleinschalig wonen groeit tussen 2005 en 2010 met 362 plaatsen. Ondanks dat het aandeel kleinschalig groepswonen in de provincie Overijssel achterblijft bij de andere provincies is de groei van het aantal plaatsen kleinschalig wonen in deze provincie groter dan de toename van de behoefte aan psychogeriatrische zorg in verpleeghuizen.

Tabel 4

	2005	Aandeel kleinschalig wonen 2005
1.	Zeeland	56,2 %
2.	Noord-Holland	15,1 %
3.	Friesland	13,3 %
4.	Flevoland	12,0 %
5.	Utrecht	10,9 %
6.	Groningen	9,2 %
7.	Zuid-Holland	8,4 %
8.	Gelderland	8,3 %
9.	Noord-Brabant	3,9 %
10.	Overijssel	2,6 %
11.	Drenthe	2,0 %
12.	Limburg	1,7 %
	Nederland	9,7 %

Bron: Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, 2007

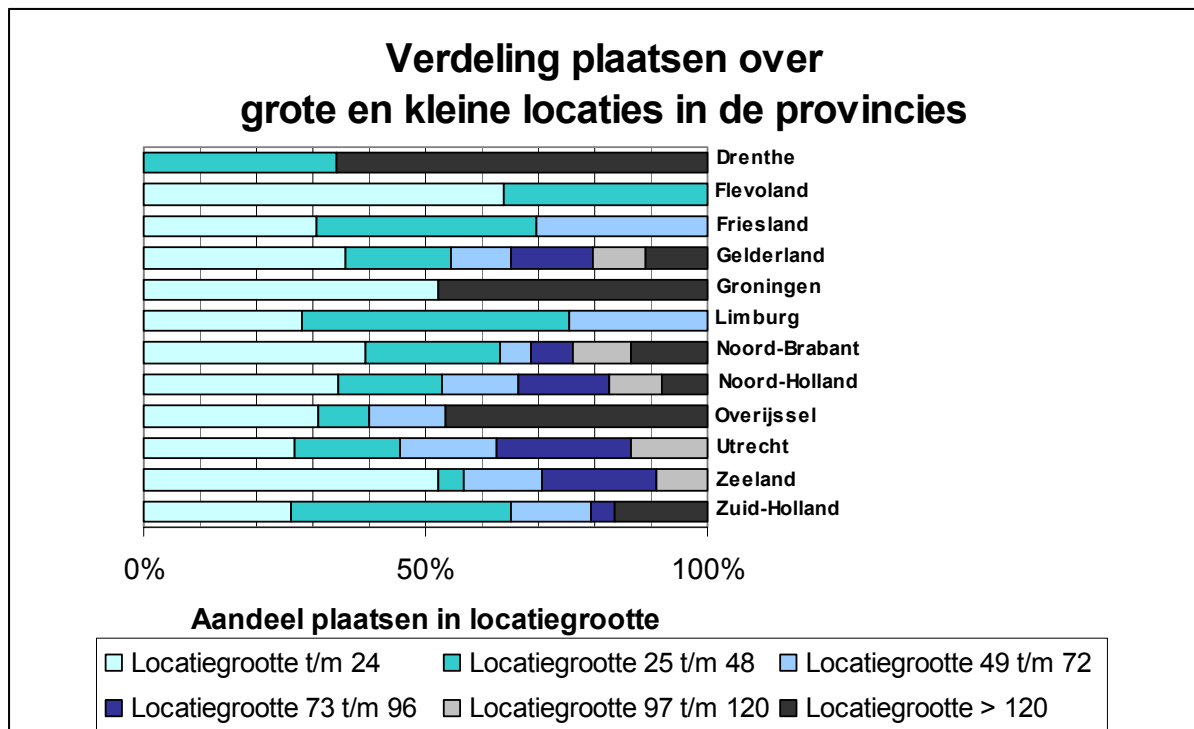
Tabel 5

	2010	Aandeel kleinschalig wonen 2010
1.	Zeeland	89,6 %
2.	Noord-Holland	48,8 %
3.	Friesland	27,8 %
4.	Gelderland	25,2 %
5.	Utrecht	23,1 %
6.	Groningen	21,1 %
7.	Zuid-Holland	18,0 %
8.	Noord-Brabant	16,3 %
9.	Drenthe	16,0 %
10.	Flevoland	14,3 %
11.	Overijssel	13,8 %
12.	Limburg	8,0 %
	Nederland	24,8 %

Bron Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, 2007

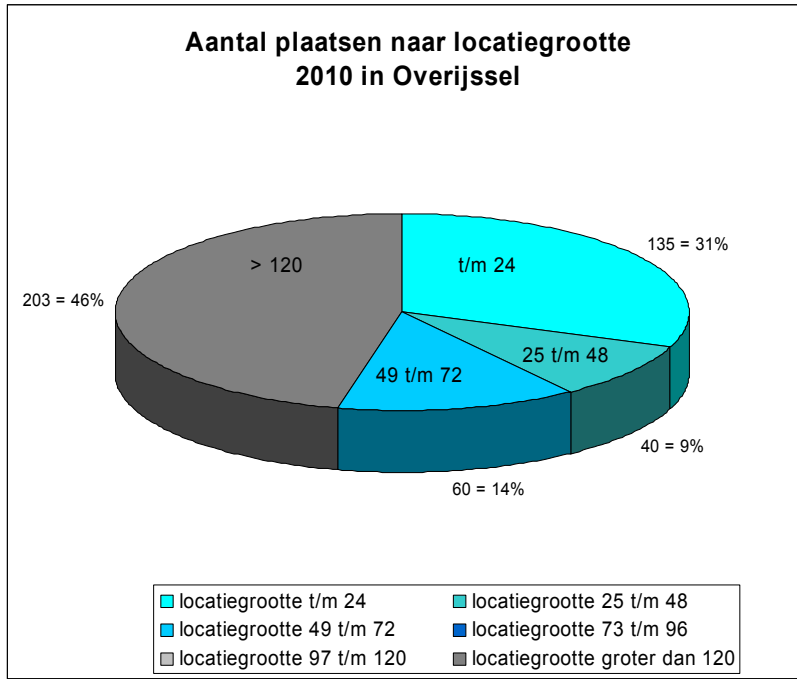
Verdeling plaatsen over grote en kleine locaties

Grafiek 1

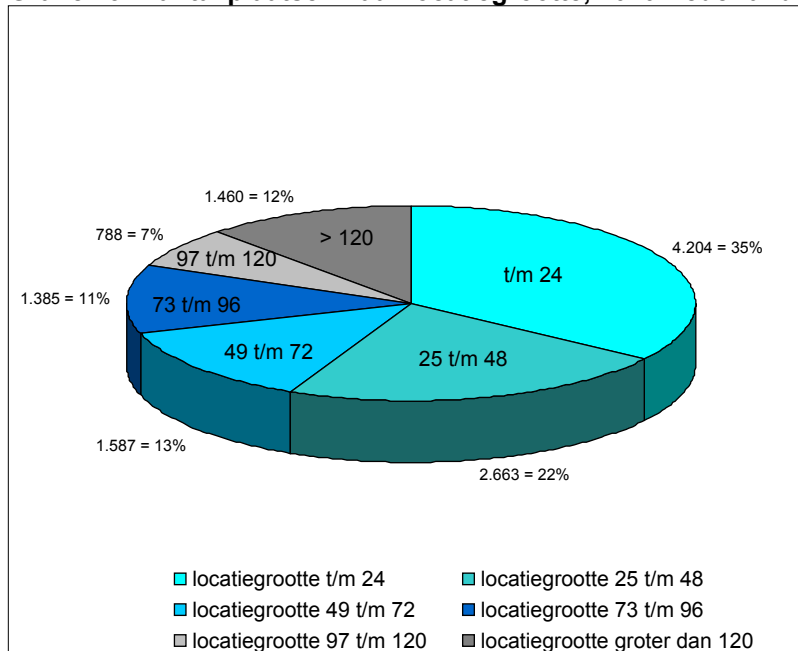
Overijssel heeft vooral kleinschalige zorg in grote locaties zoals duidelijk te zien is in grafiek 2. Bijna de helft van alle plaatsen kleinschalig groepswonen wordt in Overijssel gerealiseerd in grote locaties. Deze plaatsen komen geheel voor rekening van één heel grote locatie van 203 plaatsen. Slechts 40 % van het aantal plaatsen komt voor rekening van 11 locaties tot en met 48 plaatsen.

Grafiek 2

Bron: Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, 2007

Grafiek 3: Aantal plaatsen naar locatiegrootte, 2010 Nederland

Bron: Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, 2007